

Kärsämäen kunta

Kärsämäen taajaman asemakaavan muutos ja laajennus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma?

Alueidenkäyttölain 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Missä ja mitä on suunnitteilla?

Kaavatyön tarkoituksena on Kärsämäen keskustan asemakaavan päivittäminen ja laajentaminen. Asemakaavan laajennusalue sijaitsee keskustan koillis- ja itäpuolella teollisuusalueen ja Juurusojan välisellä alueella. Asemakaavan päivitys koskee teollisuusaluetta sekä yksittäisiä kortteleita muualla asemakaava-alueella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 306 ha. Suunnittelualueen sijainti ja likimääräinen raja-alue on esitetty kuvassa 1.

Mihin suunnittelulla pyritään?

Kaavoituksen tavoitteena on luoda edellytykset Kärsämäen elinvoiman kehittymiselle tulevaisuudessa. Kärsämäen taajama laajenee itään ja pohjoiseen kasvavan teollisuuden ja Nelostien tulevaisuudessa toteutuvan uuden linjauksen vuoksi.

Kaavoituksen tarkoitus on paikallisen elämisen laadun edistämisen lisäksi kohdentaa kehittäminen asioihin, joissa on potentiaalia laajasti maaseudun, liikkumisen, asumisen ja yritystoiminnan toimintaympäristön muuttuessa mm. puhtaan siirtymän myötä. Ilmastonmuutoksen torjunta nähdään keskeisenä kasvun moottorina seuraavien vuosikymmenten aikana.

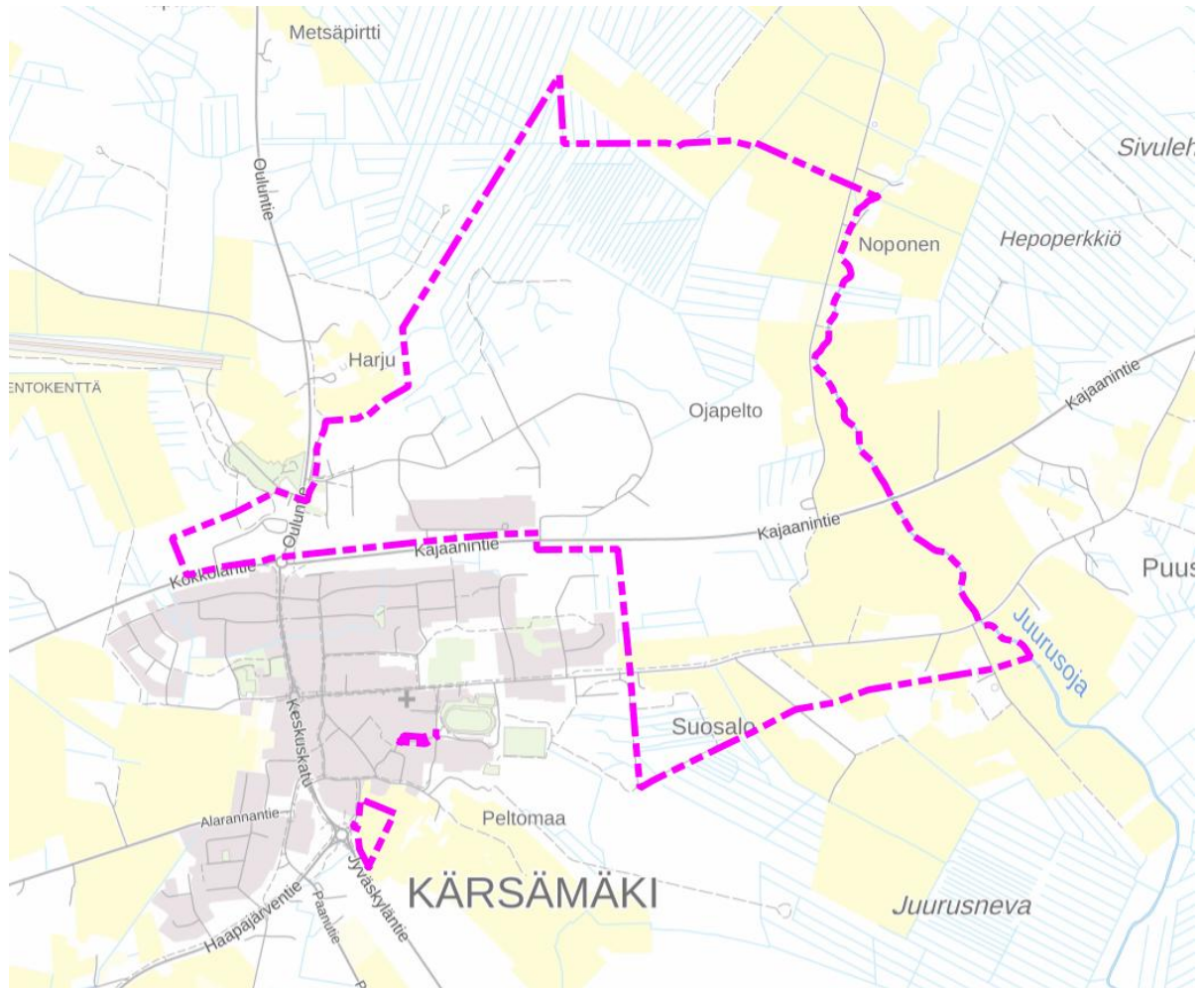
Suunnittelun kärkitavoitteita ovat:

- maaseutumaisen asumisen tukeminen
- teollisuuden ja muun yritystoiminnan kehittäminen
- asukkaiden ja tienkäyttäjien palveluiden kehittäminen
- ekologisiin tavoitteisiin sitoutuminen, puhtaan siirtymän hyödyntäminen

Asemakaavoituksella turvataan yritystoiminnan kasvumahdollisuudet nykyisen teollisuusalueen pohjoispuolella ja valmistaudutaan lähivuosikymmeninä toteutettavan Nelostien uuden

20.5.2025

linjauksen aiheuttamiin rakentamistarpeisiin työpaikkojen säilyttämiseksi ja tienkäyttäjien palveluiden kehittämiseksi. Kunta haluaa myös aktiivisesti toteuttaa monipuolisia asumisratkaisuja eri ikäisille kuntalaisille, jotta kunnan ja yritysten kaikki työvoimatarpeet tulevat huomioiduksi ja kunta kehittyisi elinvoimaisena. Asemakaavan päivityksellä huomioidaan nykyisellä kaava-alueella mm. muuttuvat liikenneyhteydet, teollisuuden alueiden päivittämistarpeet sekä asuinrakentamisen tulevaisuuden tarpeet.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja likimääräinen rajausta pinkillä katkoviivalla.

Mitä suunnitelmia on taustalla?

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (14.12.2017) koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energiahuolto

Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan seuraavat maakuntakaavat:

- **1. vaihemaakuntakaava** (*energiantuotanto ja -siirto, kaupan palvelurakenne, luonnonympäristö, liikennejärjestelmä ja logistiikka*) (hyväksytty 2013, lainvoimainen 2017)
- **2. vaihemaakuntakaava** (*kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet, maaseudun asutus-rakenne, virkistys- ja matkailualueet, seudulliset ampumaradat ja materiaalikeskukset, puolustusvoimien alueet*) (hyväksytty 2016, lainvoimainen 2017)
- **3. vaihemaakuntakaava** (*pohjavesi- ja kiviainesalueet, mineraalipotentiali- ja kaivosalueet, Oulun seudun liikenne ja maankäyttö, tuulivoima-alueiden tarkistukset, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset sekä muut tarvittavat päivitykset*) (hyväksytty 2018, lainvoimainen 2022)
- Pohjois-Pohjanmaan **energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava** (*energiantuotanto, varastointi ja siirto, viherrakenne ja ekosysteemipalveluiden tarkastelu, aluerakenne ja saavutettavuus, liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet, energiamurroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arvioinnin kehittäminen*) Kaava on hyväksytty 27.5.2025, mutta päätöksestä valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Maakuntahallitus on 18.8.2025 antamallaan päätöksellä (§ 92) määrännyt kaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Voimaan tullessaan vaihemaakuntakaava kumoaa tai muuttaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen kaavaratkaisuja kaava-asiakirjoissa esitetyllä tavalla.

Voimassa olevassa maakuntakaavayhdistelmässä suunnittelualueelle on osoitettu seuraavat merkinnät: maaseudun kehittämisen kohdealue (mk), taajamatoimintojen alue (A), teollisuus- ja varastoalue (t), valtatie, uusi valtatie (vt) ja eritasoliittymä.

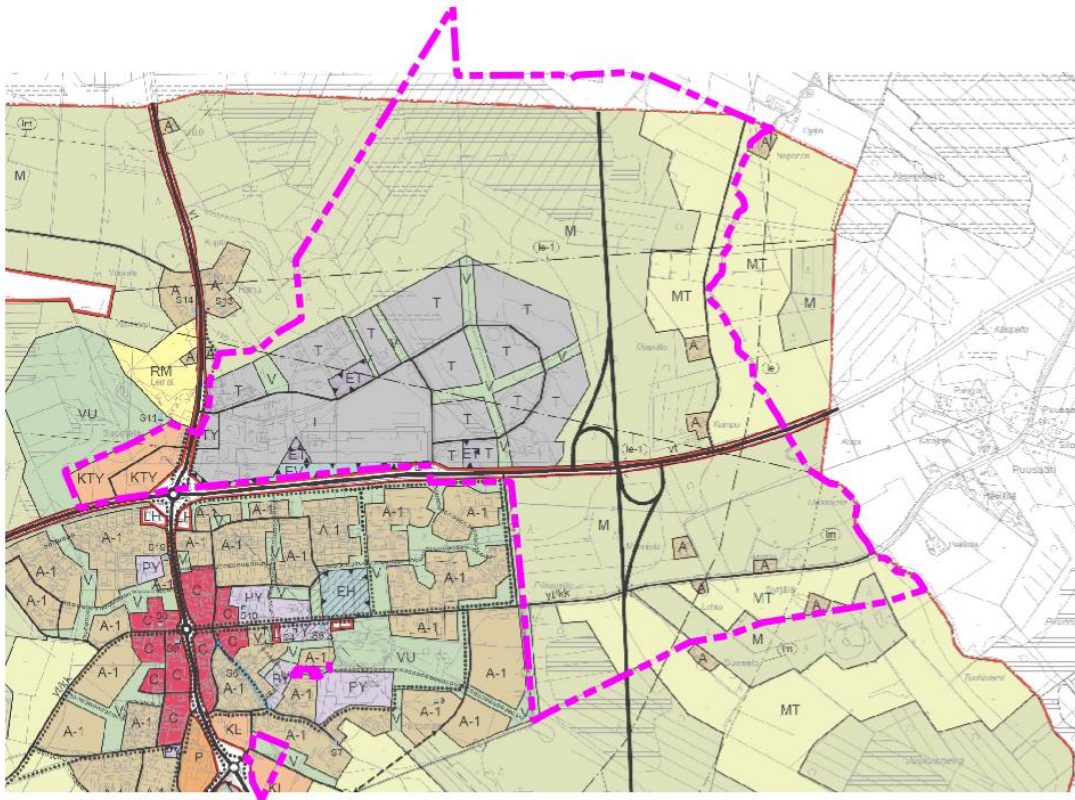
Kuva 2. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavayhdistelmästä. Suunnittelualueen likimääräinen raja on esitetty turkoosilla katkoviivalla.

20.5.2025

Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Keskustan yleiskaava, joka on hyväksytty vuonna 2013. Voimassa olevassa yleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu seuraavat merkinnät:

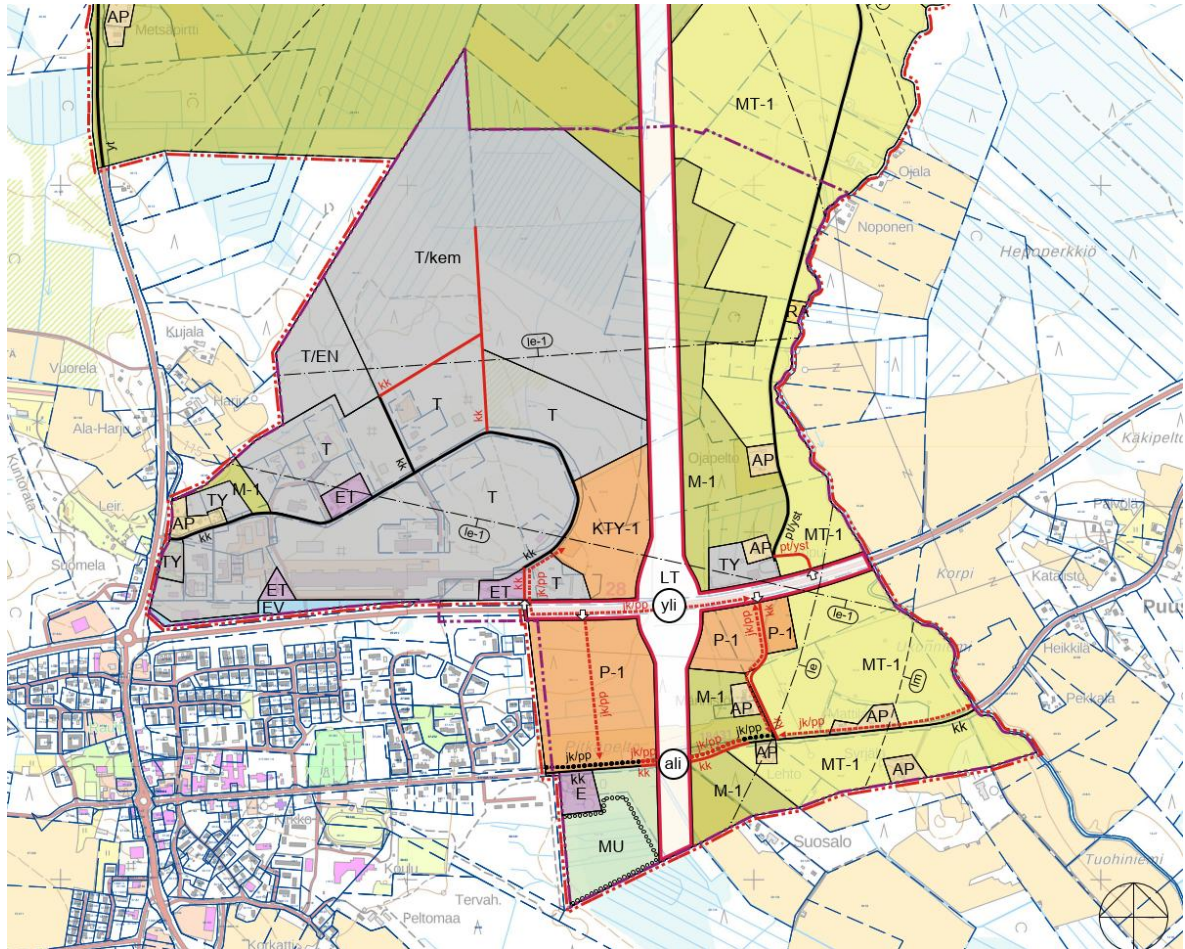
- maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)
- teollisuus- ja varastoalue (T)
- virkistysalue (V)
- yhdyskuntateknisen huollon alue (ET)
- suojaviheralue (EV)
- maatalousalue (MT)
- maantien alue (LT)
- liike-, toimisto ja teollisuuskorttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (KTY)
- liikerakennusten alue (KL)
- lentoliikenteen estevapaa vyöhyke (le, le-1)
- lentoliikenteen ohjeellinen meluvaikutusalue (lm)
- ohjeellinen uusi valtatielinjaus
- valtatie (vt)
- silta
- ulkoilureitti
- kevyen liikenteen reitti

Kuva 3. Ote Keskustan yleiskaavasta. Kaava-alueen likimääräinen rajausta mustalla katkoviivalla.

20.5.2025

Yhtä aikaa asemakaavatyön kanssa laaditaan yleiskaavan muutosta ja laajennusta.

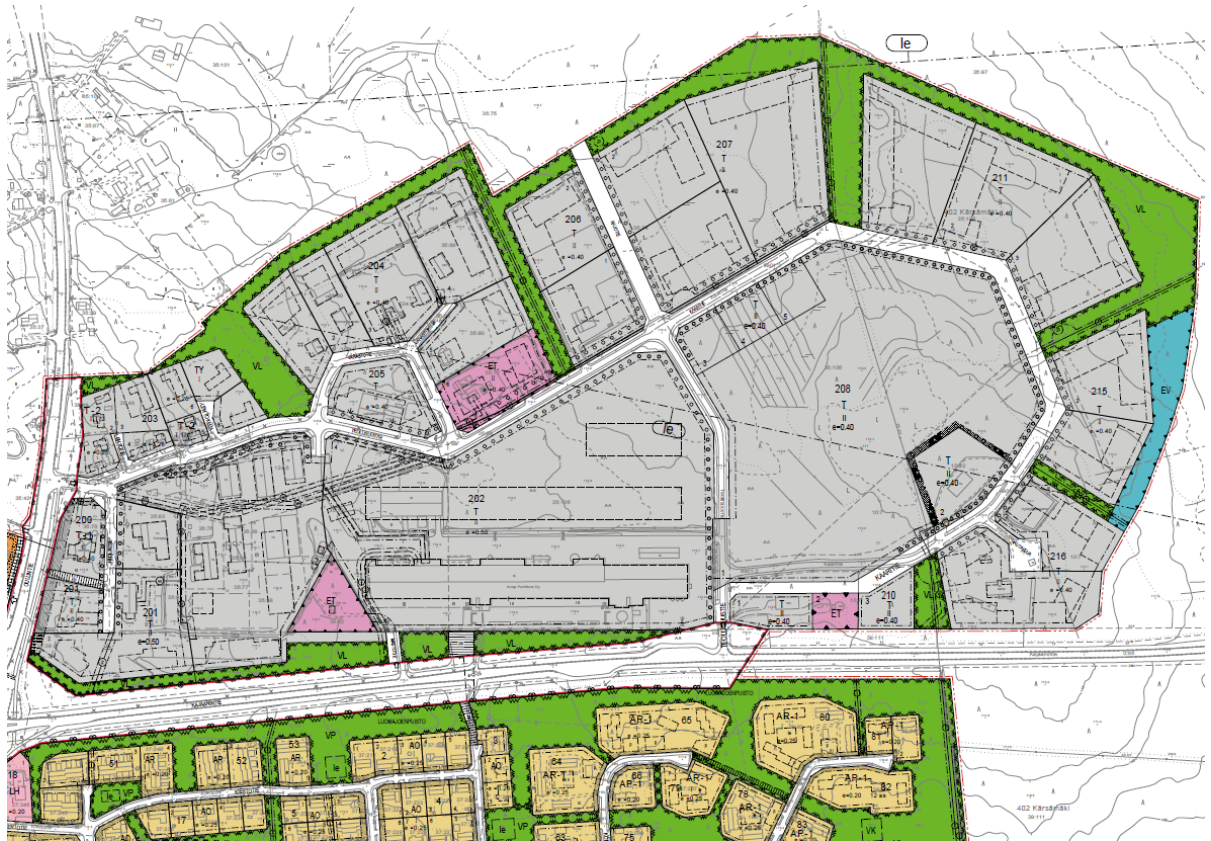

Kuva 4. Ote yleiskaavamuutoksen ja laajennuksen ehdotuksesta.

Asemakaava

Osalla suunnittelualueesta on voimassa oleva asemakaava, osa alueesta on asemakaavoittamaton. Ajantasa-asemakaavassa teollisuusalueelle on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue (T, T-1, T-2), teollisuus- ja varastorakennusten alue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY), lähivirkistysalue (VL), yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET), suojaviheralue (EV), katu, jalkajalle ja pyöräilijälle varattu katu/tie (pp) sekä alue, jonka rakennuksissa ja rakennelmissa on huomioitava lentoliikenteen estevapaan vyöhykkeen nousukulma 1/50 kiitoradan päästä mitattuna (le).

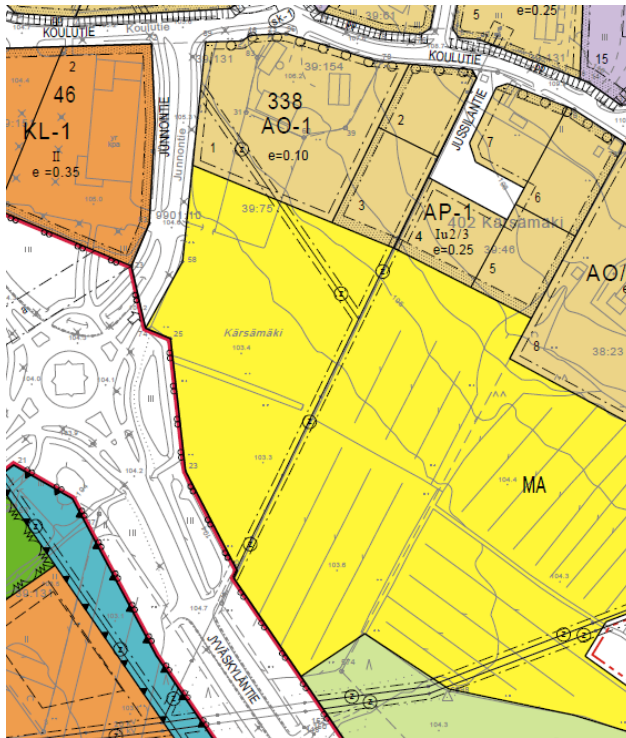
20.5.2025

Kuva 5. Ote ajantasa-asemakaavasta (teollisuusalue).

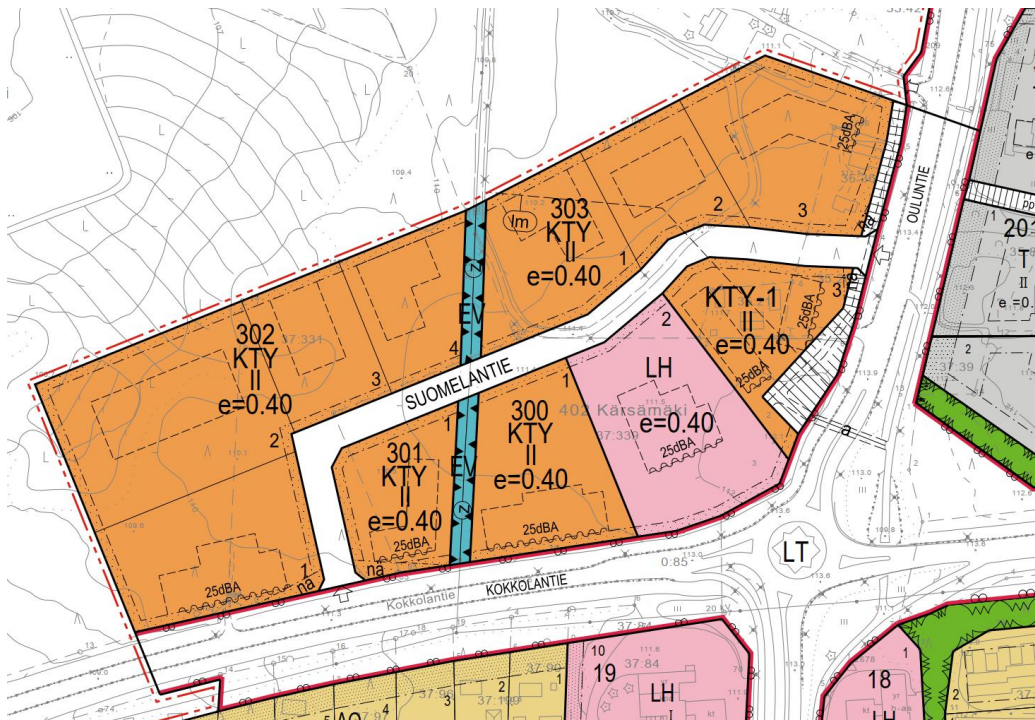
Ajantasa-asemakaavassa korttelin 338 eteläpuolelle on osoitettu maisemallisesti arvokas peltoalue (MA).

20.5.2025

Kuva 6. Ote ajantasa-asemakaavasta (korttelin 338 eteläpuoli).

Ajantasa-asemakaavassa kortteleihin 300–303 on osoitettu toimitilarakennusten korttelialue (KTY, KTY-1), huoltoaseman korttelialue (LH), katu ja jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

Kuva 7. Ote ajantasa-asemakaavasta (korttelit 300 ja 303).

20.5.2025

Ajantasa-asemakaavassa korttelin 348 eteläpuolinen suunnittelualue on puistoaluetta (VP), jonne on osoitettu jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu (pp/t).

Kuva 8. Ote ajantasa-asemakaavasta. Suunnittelualue rajattu punaisella katkoviivalla.

Rakennusjärjestys

Kärsämäen kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty 1.4.2020. Kärsämäen rakennusjärjestyksen uusiminen on aloitettu talvella 2025.

Selvitykset

Kaavatyötä varten on laadittu seuraavat selvitykset:

- Luontoselvitys (FCG 2024, täydennetty 2025)
- Arkeologinen inventointi (Maanala 2024)
- Rakennusinventointi (FCG 2024)
- Meluselvitys (WSP 2025)
- Kärsämäen teollisuusalueen meluselvitys (WSP 2025)
- T/kem-kaavaselvitys (FCG 2025)
- Hulevesiselvitys (FCG 2025)
- Liikenneselvitys (WSP 2025)

Mitä ja miten vaikutuksia arvioidaan?

Kaavan odotettavissa olevien vaikutusten arviointi tehdään yhteistyössä asiantuntijoiden, suunnittelijoiden, viranomaisten, maanomistajien, yrittäjien ja asukkaiden kanssa. Arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta nykytilanteeseen ja asetettuihin tavoitteisiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat, selvitykset, kartat ja ilmakuva-aineistot.

20.5.2025

Arviointikohde	Näkökohta
Yhdyskuntarakenne	- alueen asema ja liittyminen kuntarakenteeseen - olevien rakenteiden hyödyntäminen - tekninen huolto - liikenne (mm. melu ja liikenneturvallisuus) - palvelut ja asuminen - virkistys - maanomistus
Ympäristö	- kasvillisuus ja eläimistö - pinta- ja pohjavesien tila - maisemakuva - rakennettu ympäristö - kulttuuriympäristö - erityispiirteet ja -kohteet
Ihmiset	- elinolot, viihtyisyys ja virkistyskäyttö

Ketkä ovat osalliset ja sidosryhmät?

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja asukkaat sekä muut, joiden oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee.

Maanomistajat, asukkaat:

- suunnittelualueella ja lähialueilla asuvat ja työskentelevät ihmiset
- maanomistajat

Viranomaiset:

- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan museo
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos

Kunnan hallintokunnat:

- kaavatoimikunta
- tekninen lautakunta
- ympäristö- ja rakennusvalvonta

Muut yhteisöt:

- Kärsämäen Yrittäjät ry
- Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry
- Kärsämäen Vesihuolto Oy
- Elenia Oy
- MTK Kärsämäki
- muut yritykset ja yhdistykset

20.5.2025

Miten ja milloin voi osallistua?

Talvi 2024	Kaavoituksen aloitusvaihe ja vireilletulo	Lähtötietojen koonti, muutostarpeiden kartoittaminen ja tavoitteiden tarkentaminen, osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laatiminen. Kaavan vireilletulokuulutus ja OAS:n nähtävilläolo: - esittelytilaisuus - osalliset ja kunnan jäsenet voivat jättää mielipiteensä - viranomaislausunnot Aloituskokouksen viranomaisneuvottelu
Kevät-loppuvuosi 2024	Selvitykset	Mahdollisten selvitysten maastotyöt ja raportointi.
Talvi-kesä 2025	Valmisteluvaihe	Kaavaluonnoksen laatiminen. Kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto käsitellään kunnan päätöselimissä, jonka jälkeen se asetetaan nähtäville: - osalliset ja kunnan jäsenet voivat jättää mielipiteensä - viranomaislausunnot Viranomaisneuvottelu tarvittaessa.
Syky 2025	Ehdotusvaihe	Kaavaluonnoksesta saadut huomautukset ja lausunnot käsitellään ja niihin laaditaan vastineet. Kaavaehdotuksen laatiminen saadun palautteen pohjalta. Kaavaehdotus käsitellään kunnan päätöselimissä, jonka jälkeen kaavaehdotus asetetaan nähtäville: - esittelytilaisuus - osalliset ja kunnan jäsenet voivat jättää muistutuksensa - viranomaislausunnot Viranomaisneuvottelu tarvittaessa.
Kevät 2026	Hyväksymisvaihe	Kaavaehdotuksesta annettuihin muistutuksiin ja lausuntoihin annetaan perustellut vastineet. Kaava-aineistoa tarkistetaan ja täydennetään tarvittaessa. Kunnanvaltuusto hyväksyy yleiskaavan. Hyväksymispäätöksestä kuulutetaan virallisesti. Kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuden siten kuin kuntalaissa säädetään. Jos valituksia ei jätetä, kaava astuu voimaan, kun sen hyväksymistä koskevasta lainvoimaisesta päätöksestä on kuulutettu.

Aikataulu on tavoitteellinen ja tarkentuu prosessin edetessä.

20.5.2025

Kuka valmistelee?

Kunnan kaavoitustyöhön liittyvistä käytännön asioista vastaa rakennusmestari Ilkka Saari. Kaavan laadinnasta vastaa FCG Finnish Consulting Group Oy:n Kuopion toimistossa projekti-johtaja arkkitehti SAFA Mirjam Hyvönen ja suunnittelutyöhön osallistuvat myös YTM Heli Jokela ja arkkitehti Lilian Savolainen.

Mistä saa tietoa?

Kärsämäen kunta

Haapajärventie 1

86710 Kärsämäki

karsamaen.kunta@karsamaki.fi

tekninen johtaja Ilkka Saari

p. 044 445 6841

ilkka.saari@karsamaki.fi

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Kuopion aluetoimisto

PL 1199, Microkatu 1

70211 Kuopio

projektijohtaja Mirjam Hyvönen, arkkitehti SAFA

p. 041 731 3874

mirjam.hyvonen@fcg.fi

projektipäällikkö Heli Jokela, YTM

p. 044 750 5312

heli.jokela@fcg.fi

Kaava-aineisto on keskeisimmiltä osiltaan nähtävillä kaavaprosessin aikana Kärsämäen kunnan internetsivuilla <https://www.karsamaki.fi/>